

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ PROFILAKTIKOS IR KONTROLĖS ĮSTATYMO PAPILDYMO 32² STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4816

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. gegužės 21 d. sprendimo Nr. SV-S-1629 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 6 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo papildymo 32² straipsniu įstatymo projektui Nr. XIIP-4816 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Pagal Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 56 straipsnio nuostatas vidaus tarnybos sistemos pareigūnams yra nustatytos priemokos už darbą nustačius pareigūną veikiančius kenksmingus ir (ar) pavojingus veiksniai.

Statutinėse biudžetinėse įstaigose pagal darbo sutartis dirbančių darbuotojų darbo užmokestį reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas. Pažymėtina tai, kad 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja redakcija išdėstytos biudžetinių įstaigų darbuotojų priemokų mokėjimą reglamentuojančios Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nuostatos. Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir 2 dalimi, biudžetinės įstaigos darbuotojui, be Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose nustatytų rūšių priemokų, galės būti skiriama papildoma (naujos rūšies) priemoka už darbą, esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, ir ši priemoka galės siekti iki 20 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio bei galės būti skiriama iki darbo, esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, pabaigos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, statutinių įstaigų pareigūnams ir kitiems darbuotojams už jų darbą laikotarpiu, kai paskelbtas karantinas, jeigu jų darbas atitinka pirmiau nurodytas aplinkybes, galima mokėti priemokas.

Pažymėtina, kad įgyvendinant Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano, kuriam pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 16 d. pasitarime (pasitarimo protokolai Nr. 14) ir kurio naujai

redakcijai pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gruodžio 9 d. pasitarime (pasitarimo protokolas Nr. 54), 1 tikslo „Užtikrinti išteklius, kurių reikia sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemoms efektyviai veikti“ priemonę „Užtikrinti ekstremaliosios situacijos valdyme dalyvaujančių valstybės institucijų papildomų išlaidų, įskaitant darbuotojų atlyginimų priedus, finansavimą“ Vyriausybės sprendimais iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų kompensuotos priemokos vidaus reikalų, finansų ir teisingumo ministrų valdymo sričių statutinių įstaigų pagal Vidaus tarnybos statutą ir Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnams ir kitiems darbuotojams, kurių darbas tiesiogiai susijęs su ekstremaliosios situacijos suvaldymu, už darbą karantino laikotarpiu kovo–balandžio ir lapkričio–gruodžio mėnesiais, įvertinus atliekamų funkcijų pobūdį, sudėtingumą ir atsakomybės lygį, darbo krūvį ir veiklos mastą, riziką sveikatai ir pan., – už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, už papildomų užduočių atlikimą, už darbą pavojingomis darbo sąlygomis, taip pat kompensuotos darbo užmokesčio išlaidos, patirtos dėl mokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis bei viršvalandinį darbą, – 9 908,5 tūkst. eurų, iš jų Vidaus reikalų ministerijai pavaldžioms įstaigoms – 9 159 tūkst. eurų, Muitinės departamentui prie Finansų ministerijos – 127 tūkst. eurų, Kalėjų departamentui prie Teisingumo ministerijos – 622,5 tūkst. eurų.

Pažymėtina, kad vidaus reikalų, finansų ir teisingumo ministrų valdymo sričių statutinių įstaigų pagal Vidaus tarnybos statutą ir Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnams ir kitiems darbuotojams, kurių darbas tiesiogiai susijęs su ekstremaliosios situacijos suvaldymu, papildomos lėšos darbo užmokesčiui, atsižvelgiant į 2020 m. kompensuotas darbo užmokesčio lėšas (9 908,5 tūkst. eurų), numatytos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Finansų ministerijos asignavimuose (Vyriausybės rezerve COVID-19 pandemijos padariniams šalinti).

Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad vienas iš teisėkūros principų yra tikslingumo principas, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis. Vertinant tai, kad teisinis reguliavimas leidžia statutinių įstaigų pareigūnus ir kitus darbuotojus skatinti už darbą karantino metu, Įstatymo projekto priėmimas nėra tikslingas.

Pažymėtina ir tai, kad jeigu statutinių įstaigų pareigūnams ir kitiems darbuotojams Vidaus tarnybos statute ir Valstybės tarnybos įstatyme nustatytų priemokų dydžiai nėra pakankami, didesnės priemokos turėtų būti nustatomos keičiant ne Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo, bet specialiųjų įstatymų – Vidaus tarnybos statuto ir Valstybės tarnybos įstatymo – nuostatas (taip, kaip dėl biudžetinėse įstaigose dirbančių ir darbo užmokestį pagal Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymą gaunančių darbuotojų priemokų už darbą, esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, buvo padaryta keičiant Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 10 straipsnį).

2. Vertinant vidaus reikalų, finansų ir teisingumo ministrų valdymo sričių statutinių įstaigų pagal Vidaus tarnybos statutą pateiktus duomenis dėl lėšų darbo užmokesčio didinimui

pagal Įstatymo projektą poreikio už 2020 metų kovą–birželį (duomenys pateikti šio nutarimo 3 punkte), darytina prielaida, kad vidaus reikalų, finansų ir teisingumo ministrų valdymo sričių statutinių įstaigų pagal Vidaus tarnybos statutą pareigūnams ir kitiems darbuotojams darbo užmokesčio didinimui pagal Įstatymo projektą apytiksliai kiekvienam karantino mėnesiui reikėtų apie 12 000 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų. Atsižvelgiant į tai, kad 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Finansų ministerijos asignavimuose (Vyriausybės rezerve COVID-19 pandemijos padariniams šalinti) vidaus reikalų, finansų ir teisingumo ministrų valdymo sričių statutinių įstaigų pagal Vidaus tarnybos statutą ir Vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnų ir kitų darbuotojų, kurių darbas tiesiogiai susijęs su ekstremaliosios situacijos suvaldymu, papildomam darbo užmokesčiui visiems 2021 metams numatyta 9 908,5 tūkst. eurų, Įstatymo projekto įgyvendinimui 2021 metams būtų būtinos papildomos valstybės biudžeto lėšos (konkreči lėšų suma priklausytų nuo karantino mėnesių skaičiaus 2021 metais).

3. Vertinant jau esantį teisinį reguliavimą dėl statutinių įstaigų pareigūnų ir kitų darbuotojų skatinimo bei Įstatymo projektu siūlomas nuostatas dėl statutinių įstaigų pareigūnams, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, (toliau – darbuotojai) nustatomų papildomų nuo 60 iki 100 procentų dydžio pareiginės algos priemonų už epidemijų profilaktikos priemonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose vykdymą, už darbą su asmenimis, įtariamais, kad serga, taip pat asmenimis, turėjusiais sąlytį su sergančiais užkrečiamosiomis ligomis, statutinių įstaigų darbuotojams būtų išmokamas gerokai didesnis darbo užmokestis nei sveikatos priežiūros įstaigose dirbantiems darbuotojams. Pastebėtina ir tai, kad epidemijų profilaktikos priemonės ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose vykdo ir su asmenimis, įtariamais, kad serga, taip pat asmenimis, turėjusiais sąlytį su užkrečiamosiomis ligomis sergančiais asmenimis, tiesioginio kontakto sąlygomis dirba ir socialinių paslaugų srities darbuotojai bei Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos teritorinių skyrių darbuotojai, kuriems papildomų nuo 60 iki 100 procentų dydžio pareiginės algos priemonų įstatymuose nėra nustatyta. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas pažeistų lygiateisiškumo principą, nes nepagrįstai išskirtų tik vienos srities – statutinių įstaigų – darbuotojus, o tokio paties pavojaus sąlygomis dirbantys kitų sričių darbuotojai neturėtų teisės gauti padidinto darbo užmokesčio.

4. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“). Be to, Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 8 straipsnio penktosios dalies ir 19 straipsnio pirmosios dalies normų atitikimo Lietuvos

Respublikos Konstitucijai“). Pastebėtina, kad taikant Įstatymo projekto 2 straipsnį, už kovo–birželio mėnesius pagal vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pateiktus duomenis lėšų priemokoms mokėti poreikis būtų apie 40 506 tūkst. eurų, pagal teisingumo ministro valdymo srities statutinių įstaigų pateiktus duomenis maksimalus lėšų poreikis priemokoms mokėti būtų apie 7 100 tūkst. eurų, pagal finansų ministerijos valdymo srities statutinių įstaigų pateiktus duomenis maksimalus lėšų poreikis priemokoms mokėti būtų apie 1 150 tūkst. eurų. Pažymėtina, kad priimtame 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme papildomų lėšų Įstatymo projekto 2 straipsnio nuostatomis įgyvendinti atgaline data nėra numatyta.

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras